

SPRAWOZDANIE z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Różanie w 2019 roku.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie, podobnie jak w latach poprzednich, również w 2019 r. realizował głównie zadania określone w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn..zm).

W ustawie tej podzielono zadania na:

- 1) zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym,
- 2) zadania z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, czyli tzw. zadania zlecone.

W 2019 roku zadania ustawowe i zadania podejmowane z własnej inicjatywy Ośrodka Pomocy Społecznej realizował zespół pracowników w składzie:

- kierownik - 1 osoba,
- pracownicy socjalni – 3 osoby,
- starszy administrator ds. świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych – 1 osoba,
- terapeuta – 2 osoby,
- pielęgniarki – 2 osoby,
- opiekunki środowiskowe – 7 osób,
- opiekun osób starszych – 1 osoba,
- specjalista pracy z rodziną – 2 osoby,
- asystent rodziny – 1 osoba,

Wszystkie zadania planowe, zarówno w formie świadczeń pieniężnych, jak również świadczeń niepieniężnych, zrealizowano w sposób zadowalający. Zakres i rozmiar tych świadczeń przedstawiono również w układzie tabelarycznym.

ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE z pomocy społecznej wypłacone przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie w 2019 roku

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (zł)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	Zasiłek stały	43	417	255788,85	
2.	Zasiłek okresowy	15	73	24844,63	
3.	Zasiłek celowy	86	48	60632,36	
4.	Specjalny zasiłek celowy	102	175	61792	
5.	Zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie	0	0	0	
X	Razem	246	971	403057,84	

ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE
z pomocy społecznej zrealizowane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Różaniu w 2019 r.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeniobiorców w	Liczba świadczeń	Koszt świadczeń (zł)	Uwagi
1	2	3	4	5	6
1.	Praca socjalna	240	x	x	
2.	Bilet kredytowy	0	0	0	
3.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	43	417	20785,72	
4.	Składki na ubezpieczenie społeczne	0	0	0	
5.	Pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie	0	0	0	
6.	Sprawienie pogrzebu	0	0	0	
7.	Poradnictwo specjalistyczne	0	0	0	
8.	Interwencja kryzysowa	0	0	0	
9.	Schronienie	0	0	0	
10.	Posiłek	220	27169	189448,20	
11.	Niezbędne ubranie	0	0	0	
12.	Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia	32	13631	272621,82	
13.	Mieszkanie chronione	0	0	0	
14.	Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	25	4570	225000,00	
15.	Pobyt i usługi w domu pomocy społecznej	8	86	206019,96	
16.	Dodatek mieszkaniowy	17	184	23859,59	
17.	Dodatek energetyczny	11	121	1596,59	
x	Razem	679	46178	939331,88	

Powtarzającym się od lat problemem są tzw. rodziny dysfunkcyjne, w których notuje się takie nieprawidłowości, jak rażące zaniedbania w sprawowaniu władzy rodzicielskiej, alkoholizm, przemoc w rodzinie.

W rodzinach tych jest prowadzona praca socjalna, ale z różnym powodzeniem. W sytuacji krytycznej zawiadamiamy sąd rodzinny o rażących zaniedbaniach w sprawowaniu władzy rodzicielskiej, prosimy sąd o wgląd w sytuację tej rodziny i wnioskujemy o wszczęcie postępowania z urzędu.

W ostatnich latach narasta problem przemocy w rodzinie. W 2019 roku, zgodnie z informacją Kierownika Posterunku Policji w Różaniu, na terenie gminy Różan funkcjonariusze Policji przeprowadzili 105 interwencji domowych, w których 53 na obszarze wiejskim, a 52 na obszarze miejskim, podczas których założono 11 Niebieskich Kart. Rodziny te zostały objęte nadzorem Policji oraz pracą socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych OPS w swoich rejonach działania.

Z analizy dotychczas zgromadzonych informacji i dokumentów wynika, że zakładanie Niebieskich Kart jest celowe, a często nawet niezbędne w tych rodzinach, w których dotychczasowe interwencje Policji i innych instytucji nie przynosiły oczekiwanych efektów. Przyczyną takich działań jest głównie nadużywanie alkoholu w sposób problemowy przez sprawcę przemocy.

Dobrze oceniamy współpracę z miejscową Policją w tym zakresie. Wspólne, niezapowiedziane wizyty w rodzinach patologicznych, przeprowadzane często w godzinach

wieczornych, przynoszą pozytywne efekty. Domownicy muszą liczyć się z tym, że pracownicy socjalni mogą ich odwiedzić nie tylko w godzinach pracy urzędu, ale również poza tymi godzinami, co wpływa dyscyplinująco na ich dewiacyjne zachowania. Korzystanie przez pracowników OPS z asysty policji zostało prawnie uregulowane dopiero w 2015 roku.

Osoby doznające przemocy mogą korzystać z terapii w poradni Rodzinnej w Makowie Mazowieckim. Problemem dotychczas nierozwiązanym jest brak w powiecie makowskim ośrodka terapeutycznego dla osób stosujących przemoc.

Obserwujemy w Polsce coraz więcej zaniedbań rodziców wobec dzieci. W tle tej sytuacji jest często alkohol. Każdego roku kilkoro dzieci ginie z rąk rodziców.

Rośnie liczba rodziców, którzy nie są gotowi zrezygnować ze swoich potrzeb i oczekiwań na rzecz własnych dzieci. Więcej jest egocentrycznych i niedojrzałych zachowań rodzicielskich. Coś niedobrego dzieje się z dorosłymi, którzy dbają o to, żeby było im przyjemnie, a to, co im przeszkadza, bo wymaga wysiłku, próbują negocjować.

Mimo to, w dalszym ciągu wielu ekspertów twierdzi, że najgorsza matka biologiczna jest lepsza od pieczy zastępczej. Niektórzy sędziowie zgadzają się z tymi poglądami ze szkodą dla bezbronnych dzieci.

W dniu 29 kwietnia 2011 r. na sesji Rady Miejskiej w Różanie podjęto 3 uchwały, które w założeniach mają usprawnienie funkcjonowania służb pomocowych pracujących z rodziną.

Są to:

- 1) uchwała Nr V/43/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Programu Profilaktyki oraz Opieki nad Dzieckiem i Rodziną w Gminie Różan na lata 2011-2020,
- 2) uchwała Nr V/44/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Różan na lata 2011 – 2020, z mienioną uchwałą Nr VII/44/2015 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 27 marca 2015 roku.
- 3) uchwała Nr V/45/2011 Rady Miejskiej w Różanie z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

Zarządzeniem Nr 18/2011 Burmistrza Gminy Różan z dnia 31 maja 2011 roku powołano Gminny Zespół Interdyscyplinarny, który realizuje zadania określone w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie. Skład zespołu był już kilka razy zmieniany. Sprawozdanie zbiorcze z realizacji zadań określonych w programie na 2019 rok stanowi oddzielny dokument. Praca w Zespole jest nieodpłatna, wykonywana w ramach obowiązków służbowych pracownika oddelegowanego przez pracodawcę. Nie przysługuje nawet ryczałt albo dieta, dlatego ciągle brakuje chętnych do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.), osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn, wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona oraz osobie, która wymaga pomocy innych osób a rodzina nie może takiej pomocy zapewnić, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych.

Zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w naszej gminie jest ciągle duże. W 2019 roku standardowymi usługami opiekuńczymi objęliśmy 30 osób. Realizację tego zadania, w takim rozmiarze, umożliwiło nam zatrudnienie średnio w roku 6 opiekunek, sfinansowane głównie

ze środków własnych. W 2019 roku specjalistycznymi usługami opiekuńczymi obejmowaliśmy 25 osób. Jest to ogromne wsparcie dla rodzin dotkniętych tym problemem. Zadanie to realizowało 3 pracowników (2 pielęgniarki i 1 terapeuta).

Problemem starym i bardzo trudnym do rozwiązania przez gminę są osoby chore psychicznie, które po opuszczeniu szpitala psychiatrycznego nie chcą korzystać z usług specjalistycznych, nie chcą nawet przyjmować leków. Wiele osób chorych psychicznie nie jest zdiagnozowanych, a rodziny tych osób nie chcą współpracować z pracownikami Pomocy Społecznej by im pomóc. Osoby z zaburzeniami psychicznymi stwarzają jednocześnie poważne zagrożenie w środowisku, w którym przebywają. Szpitale psychiatryczne odmawiają współpracy z OPS.

Obserwujemy wzrastającą liczbę osób niepełnosprawnych. Nie mamy jednak pełnej informacji w tym zakresie. Z posiadanej dokumentacji wynika, że zasiłki pielęgnacyjne pobiera 108 osób, w tym 44 osoby stanowią dzieci. Są to osoby z orzeczoną i udokumentowaną niepełnosprawnością. Rodzice większości tych dzieci nie informują dyrekcji przedszkola lub szkoły, że ich dziecko ma orzeczoną niepełnosprawność. Z tego powodu wynikają duże rozbieżności w statystyce. Ze względu na ochronę danych osobowych, OPS nie może operować nazwiskami, a tylko danymi liczbowymi.

Osoby pełnoletnie z orzeczeniem niepełnosprawności, w stopniu, co najmniej umiarkowanym (dawniej II grupa inwalidzka), nieposiadające dochodu, otrzymują zasiłek stały w wysokości 645 zł miesięcznie. W 2019 roku w grupie tej było 43 osoby, w tym 41 osób samotnych i 2 osoby przebywające w rodzinie. Osoby te są często źle postrzegane w środowisku lokalnym ze względu na ich naganny tryb życia. Jednak jest to świadczenie obligatoryjne, którego nie można odmówić. Jedyne, co możemy zrobić, to zamienić świadczenie z formy pieniężnej na niepieniężną, co miało miejsce w 3 przypadkach.

Z naszego rozeznania wynika, że jest znaczna liczba osób niepełnosprawnych, nawet z widocznym kalectwem, którzy nie posiadają orzeczenia o niepełnosprawności, ponieważ się tego wstydzą i nie występują o takie orzeczenie.

Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania zapisane w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 2096 z późn. zm.).

W 2019 roku Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie realizował zadania w tym zakresie w wymiarze:

ŚWIADCZENIA RODZINNE

WYPŁACONE PRZEZ OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W RÓZANIE W 2019 R.

Lp.	Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń	Koszt świadczenia (zł)	Uwagi
1	2	3	4	5
1.	Zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych	5 653	641179,29	
2.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	32	32000	
3.	Zasiłki pielęgnacyjne	1 301	246716	
4.	Świadczenie pielęgnacyjne	137	216539	
5.	Fundusz alimentacyjny	357	120150	
6.	Składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe	102	37929	
7.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne	36	3048	
8.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	36	22320	
9.	Świadczenie rodzicielskie	108	98692	
X	Razem	7762	1 418573,29	

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r., poz. 1507 z późn. zm.) i rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz.U z 2018 r., poz. 1358) od dnia 1.10.2018 r. podwyższono kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej do kwoty 701 zł (było 634 zł), a na osobę w rodzinie do kwoty 528 zł (było 514 zł). Kryteria te dotyczą wyłącznie świadczeń z pomocy społecznej. Natomiast dochód uprawniający do świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego to już kwota 800 zł. Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka w wysokości 1000 zł przysługuje w rodzinie o dochodach poniżej 1922 zł na osobę. Rodziny, w których urodziło się dziecko, a nie mogą korzystać z zasiłku macierzyńskiego mogą skorzystać ze świadczenia rodzicielskiego (tzw. kosiniakowego), które wynosi 1000 zł miesięcznie przez rok.

W 2019 roku wydano 59 rodzinom Karty Dużej Rodziny dla 152 osób. Wydano dużo większą liczbę Kart Dużej Rodziny niż w latach ubiegłych, ze względu na nowe przepisy pozwalające rodzicom, którzy mieli kiedykolwiek na utrzymaniu 3 dzieci, skorzystać z KDR ale tylko i wyłącznie dla nich. Na terenie powiatu makowskiego są bardzo ograniczone możliwości korzystania z uprawnień w tym zakresie, ponieważ niewiele przedsiębiorstw przystąpiło do tego programu.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie realizował również zadania określone w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2019 r., poz. 670, z późn. zm.). W 2019 roku było prowadzone postępowanie wobec 30 dłużników alimentacyjnych, w tym 12 zamieszkałych na terenie gminy Różan.

Efekty tych działań są znikome ze względu na ograniczone kompetencje, uprawnienia i możliwości gminy w tym zakresie. Jednak, w tych niesprzyjających warunkach, gmina Różan nadal ma jedną z najlepszych ściągalności zaległości w woj. mazowieckim.

Od dnia 1 kwietnia 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407). Jest to prawnie uregulowane świadczenie wychowawcze pod potoczną nazwą Rodzina 500+, które do 30.06.2019r. było uzależnione od dochodów rodziny. W dniu 1 lipca 2019r. wprowadzono zmianę i uchwalono ustawę o przyznaniu świadczeń wychowawczych na każde dziecko bez względu na dochód rodziny, który uważamy za bardziej słuszny niż wg kryterium. Wcześniej duża liczba osób tak dopasowywała sobie dochody, by korzystać ze świadczenia 500+. Świadczenie to jest nieopodatkowane i wynosi 500 zł miesięcznie, przysługuje na każde dziecko, niezależnie od dochodu rodziny. Rodziny, w których jedno z rodziców przebywa i pracuje za granicą może korzystać ze świadczeń wychowawczych, lecz tylko w ramach koordynacji systemów zabezpieczeń społecznych. Natomiast świadczeń wychowawczych nie mogą otrzymać rodziny, których dzieci przebywają w instytucjach zapewniających całodobowe utrzymanie, takich jak młodzieżowy ośrodek wychowawczy, schronisko dla nieletnich, zakład poprawczy, areszt śledczy, zakład karny, szkoła wojskowa lub inna szkoła, jeżeli instytucje te zapewniają nieodpłatnie pełne utrzymanie.

Celem świadczenia wychowawczego jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Świadczenie wychowawcze przysługuje: - matce, - ojcu, - opiekunowi faktycznemu dziecka, - opiekunowi prawnemu dziecka. Świadczenie wychowawcze przysługuje do dnia ukończenia przez dziecko 18 roku życia (należy zwrócić uwagę na przepis art. 5 ust. 2 ustawy dotyczący podzielności świadczenia).

W 2019 roku w gminie Różan złożono 524 wnioski o przyznanie świadczenia wychowawczego Rządowego Programu „Rodzina 500+”, w tym 333 w formie papierowej i 191 w formie elektronicznej. Do otrzymania świadczenia wychowawczego było uprawnionych 635 dzieci przebywających w 319 rodzinach . Wydano w tej sprawie 524

informacje o przyznaniu świadczenia wychowawczego, a kwota świadczeń wypłaconych za okres od stycznia 2019 do grudnia 2019 r. wraz z kosztami obsługi, finansowanymi z Budżetu Państwa wyniosła 3 865 000,00 zł.

W naszej gminie 2 rodzinom byliśmy zmuszeni zmienić sposób wypłaty świadczeń z pieniężnych na rzeczową, ze względu na złe dysponowanie środkami finansowymi w tych rodzinach. Obecnie zamiana formy świadczeń dobrze wpływa na funkcjonowanie tych rodzin, a pieniądze nie są marnotrawione.

Każde dodatkowe środki finansowe skierowane do rodziny, mają wpływ na sposób i poziom życia jej członków. Środki z 500+ najlepiej i najefektywniej są wykorzystywane w tzw. normalnych rodzinach, gdzie rodzice przeznaczają te pieniądze na zajęcia pozalekcyjne, korepetycje i wszelkiego rodzaju zajęcia dodatkowe. Są rodziny o niewielkich dochodach, które wydają te pieniądze na bieżące utrzymanie. Wiele rodzin o wyższych dochodach, całość otrzymywanego świadczenia lokuje na oddzielnym koncie, jako posag dla dziecka.

Kładziemy coraz większy nacisk na pracę socjalną z rodzinami dysfunkcyjnymi. Taka praca jest nie mniej ważna, a czasami nawet ważniejsza niż świadczenie pieniężne. Zasiłek pieniężny, aczkolwiek bardzo ważny, jest tylko działaniem doraźnym, łagodzącym objawy biedy, natomiast szeroko rozumiana praca socjalna ma na celu likwidację przyczyn ubóstwa w procesie długofalowym, ale bardziej efektywnym i trwałym. Dlatego w 2019 r. więcej uwagi poświęciliśmy współpracy z klientami, opartej na 5 kontraktach socjalnych. Praca socjalna jest oparta na bardzo kruchym fundamencie, dlatego jedną nierozważną decyzją pracownika lub przełożonego można zniszczyć kilkuletni dorobek w tym zakresie.

Znowelizowana ustawa o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek zatrudnienia asystentów rodziny, którzy mają wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej. Od 1 stycznia 2015 r. jest to zadanie obligatoryjne dla wszystkich gmin.

W 2019 r. asystent rodziny pracował z 14 rodzinami, w których przebywało łącznie 33 dzieci. Rodzice niechętnie podejmują współpracę z asystentem, często nawet utrudniają jego pracę. Mamy już pierwsze pozytywne efekty jego działań. Widzimy jak bardzo asystent jest potrzebny i ma bardzo dobry wpływ na te rodziny, a co najważniejsze, mamy stały kontakt z tymi rodzinami. Pracownicy OPS na bieżąco mogą pomóc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji w rodzinach dysfunkcyjnych, co powoduje, że tych problemów jest znacznie mniej. Problemy, z jakimi boryka się w swojej pracy asystent rodziny są bardzo złożone. Począwszy od tego, iż dzieci nie chcą chodzić do szkoły, odrabiać lekcji, a skończywszy na tym, iż nawet rodzicom brak chęci do zajmowania się swoimi dziećmi i dbania o ich i swoje zdrowie. U około 30% rodzin jest nieustannie problem z higieną. W mieszkaniu asystent próbuje dopilnować, by była zmieniana pościel, prane ręczniki, członkowie rodzin regularnie się kąpali i dbali o higienę, myli zęby. Ten problem się zmniejsza dzięki regularnemu przypominaniu im o tym i pilnowaniu wszystkich członków rodziny. W mieszkaniach sezonowo występują wszy, pluskwy i świerzby. To również, dzięki nieustannemu monitorowaniu, znacznie uległo poprawie i obecnie rzadziej występuje. W połowie rodzin asystent pomaga w gospodarowaniu budżetem, by rodzina opłacała rachunki na czas i regulowała zaległości. Gdyby tego się nie dopilnowało, zadłużenie ich by wzrastało. Rejestruje zarówno dzieci jak i rodziców, swoich podopiecznych do poradni specjalistycznych, począwszy od dentysty, a skończywszy na poradniach chirurgicznych, hematologicznych, instytucie reumatologii i słuchu. itp. Nawet jak już stawią się w poradniach to nawet zwykłe wykupienie leków w aptece stanowi dla nich problem. Dla zobrazowania problemu opiszę jeden przypadek. Asystent wykupił i dostarczył osobiście do domu jednej z matek lek. Ustalił w szpitalu by matka mogła jechać na zrobienie zastrzyku. Kobieta ta pojechała na zastrzyk, ale nie wzięła go ze sobą. Nie wiadomo, czy zrobiła

to specjalnie, czy faktycznie zapomniała zabrać ze sobą zastrzyku. Ponadto matka potrafi zostawić na czas około 5 godzin nieobecności miesięczne dziecko w domu z innymi małymi dziećmi, które nie potrafią jego nakarmić.

W rodzinach, które odwiedza asystent pilnuje, by w swoich nawykach żywieniowych dbały o zdrowe odżywianie i ruch, osoby które mają konflikt z prawem, by stawiali się na wezwania i rozprawy sądowe. Pomaga w pisaniu i redagowaniu pism oraz dba o to, by destrukcyjne zachowania rodziców nie wpływały na rozwój dzieci. W roku 2019 asystent miał dużo telefonów od dzieci, 5 razy wzywał patrol policji, trzy razy do pijanego rodzica i dwa razy z powodu gróźb samobójczych (dziecka, rodzica) Niestety nadal jest ogromnym problemem nadużywanie alkoholu i innych substancji odurzających zarówno przez dzieci jak i dorosłych. Niektóre dzieci już mając 10 lat palą „elektryka” za przyzwoleniem rodziców, a 11 letnie pije już alkohol. Rodziny te bardzo często zaciągają pożyczki w tzw. parabankach, czy u „bociana” i potem ich nie spłacają regularnie. Trzeba z nimi chodzić do wierzycieli przekładać spłaty i pilnować spłat oraz trzeba z nimi osobiście dokonywać podstawowych comiesięcznych opłat za prąd, wodę, ścieki, odpady(śmieci), przedszkole, itd.

Często relacje w tych rodzinach są bardzo trudne, rodzice nie poświęcają dzieciom swojej uwagi i czasu, dzieci skarżą się na brak wsparcia od rodziców i nie mają motywacji do nauki. Asystent jest w stałym kontakcie z pracownikami socjalnymi, policją, szkołą, kuratorami społecznymi i zawodowymi oraz sądem.

Nieletnie dzieci dużo czasu spędzają korzystając z Internetu i telefonów komórkowych i ani oni, ani ich rodzice nie kontrolują tego w żaden sposób oraz nie ograniczają tych czynności. Asystent tłumaczy zarówno dzieciom, jak i ich rodzicom, że na pewno nie jest to zdrowe dla dzieci, a jest kosztowne dla rodziców.

W rodzinach, nadużywa się alkoholu w sposób problemowy, piją nie tylko ojcowie, ale również matki, a nawet dzieci. Dochodzi do kłótni i awantur. Jeden z przypadków, gdzie matka potrafi cały tydzień przebywać poza domem w innym mieście, a gdy przyjeżdża w weekendy, to pije „ostro” zamiast zajmować się dziećmi.

W innej rodzinie młode kobiety nie chcą chodzić do szkoły, nadużywają alkoholu, matka pije i sprowadza do domu mężczyzn do „towarzystwa”.

W innej rodzinie dwójka rodziców nie podejmuje pracy, wyciągają pieniądze z emerytury dziadka i tylko chcą co miesiąc pisać o zapomogi.

Dzieci w tych rodzinach są zbuntowani do świata, szkoły, buntują się przeciw regułom, zasadom i ogólnie przyjętym normom społecznym. Rodzice, nauczyciele, sędziowie, policja, szkoła ani nikt inny nie stanowi dla nich autorytetu, wręcz przeciwnie jak oni twierdzą, wszyscy ich prześladują. Stopień demoralizacji jest w takich przypadkach trudny do zniwelowania. Asystent stara się zawsze wspierać i wzmacniać pozytywne zachowania, zachęcać do uczciwej pracy, do nauki i pomagania sobie wzajemnie. W każdym człowieku są zarówno dobre i złe cechy, dlatego trzeba pracować z uporem maniaka, aby te dobre zaszczepiać w podopiecznych, a następnie nakłonić, aby postępowali zgodnie z zasadami życia rodzinnego i społecznego.

W gminie Różan bardzo dobrze funkcjonuje system dożywiania. W ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu na lata 2019-2023” w 2019 r. dożywianiem objęto 220 osób, w tym:

- dzieci w wieku do 7 roku życia – 42 osoby,
- uczniowie do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej - 153 osoby,
- pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej – 25 osób.

Ogólny koszt programu w 2019r. wyniósł 189 448,20 zł, w tym:

- środki własne stanowiły 76 048,20 zł, (tj. 40,14 %),
- dotacja Wojewody 113 400 zł., (tj. 59,86 %).

Dożywianie prowadzone jest w 4 placówkach oświatowych (3 szkoły i 1 przedszkole), które obsługiwane są przez 2 stołówki (Różan), a w Oddziale Filialnym Szkoły Podstawowej w Załużu przystosowano 1 pomieszczenie do spożywania posiłków dostarczanych w ramach cateringu (4 przedszkolaków.) Na rok szkolny 2018/2019 skalkulowano koszt jednego posiłku odpowiednio:

- 1) Przedszkole Samorządowe – 3, 80 zł,
- 2) Szkoła Podstawowa – 4, 50 zł,
- 3) Publiczne Gimnazjum – 4, 50 zł,
- 4) Szkoła Podstawowa Filia w Załużu – 5, 00 zł,
- 5) Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Makowie Mazowieckim – 10, 60 zł,
- 6) Zespół Szkół w Różanie - catering- 12 zł za 1 posiłek.

Dożywianie młodzieży w Zespole Szkół w Różanie odbywało się w formie cateringu. Pełne obiady dostarcza Bar Kurpianka w cenie 12, 00 zł / 1 obiad.

W strukturze OPS w Różanie funkcjonują: Świetlica Opiekuńczo – Wychowawcza, a od 23 grudnia 2016 r. również Dzienny Dom „Senior +”.

Dotychczasowe działania Świetlicy są zadowalające, chociaż zajęcia są prowadzone w dni robocze tylko w godzinach od 14.00 do 18.00. Problemem jest nadal słaba współpraca większości rodziców tych dzieci z opiekunem – terapeutą. Część rodziców postrzega tę placówkę, jako miejsce dla dzieci wyłącznie z rodzin patologicznych, a nawet zabrania swoim dzieciom uczęszczania na zajęcia. Są to zachowania dziwne, ale prawdziwe. Takie stereotypy bardzo utrudniają integrację dzieci w środowisku. W 2019 roku w zajęciach uczestniczyło średnio 15 dzieci. Okresowo chętnych byłoby więcej, ale 1 opiekun może się opiekować nie więcej niż 15 dziećmi.

Jest jeszcze wiele do zrobienia w zakresie aktywizacji środowiska osób niepełnosprawnych. Jest to zajęcie dla terapeutów i dobrego psychologa, którego w niedalekiej przyszłości należałoby zatrudnić w naszej gminie, oczywiście dodatkowo poza placówkami oświatowymi.

Członkowie nieformalnego Klubu Seniora aktywnie spędzają czas na ćwiczeniach sportowo-rekreacyjnych w świetlicy lub Klubokawiarni, a ostatnio również biorą udział w zajęciach kulturalno-oświatowych w GOUK, współpracują też z uczestnikami nowej placówki dla seniorów. Nie są zainteresowani sformalizowaniem tej organizacji.

W grudniu 2016 r. w gminie Różan utworzono Dzienny Dom „Senior – WIGOR” dla osób nieaktywnych zawodowo w wieku 60 +. Placówka funkcjonuje w ramach struktury organizacyjnej OPS. W budynku stanowiącym własność gminy przeprowadzono remont i adaptację pomieszczeń na potrzeby tej placówki. Remont i wyposażenie częściowo sfinansowało Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Aktualnie przebywa w placówce 15 osób. Na polecenie Ministerstwa od 1 lipca 2017r. zmieniono nazwę placówki na Dzienny Dom „Senior +”, ponieważ wszystko, co realizuje rząd PIS musi mieć z tyłu "+".

W 2019 roku placówka prowadziła działalność na pełnych obrotach. Oprócz codziennych zajęć zorganizowano wiele imprez i uroczystości takich, jak: Dzień Babci i Dziadka, integracyjny bal karnawałowy, pierwszy dzień wiosny, koncert Fontann w Warszawie, muzeum rolnictwa, wyjazd na spektakl Neo Nówka, grzybobranie, kisenie kapusty, Dzień Seniora. Wszyscy uczestnicy są bardzo zadowoleni z pobytu, a obecnie osoby które chcą przystąpić do tego programu muszą czekać w kolejce na przyjęcie. Po roku

działalności, okazało się, że trzeba ją jeszcze doposażyć (zainstalowanie rolet okiennych, zakupienie strojów dla uczestników, budowa ogrodzenia i przygotowanie terenu pod altankę oraz wybudowanie altany). Wszystko zostało wykonane w 2019r. W 2020r. planuje się ulepszyć ogrodzenie posesji płotem ażurowym oraz urządzenie ogródka kwiatowego i trawnika.

Dzienny Dom „Senior+” jest placówką wspierającą ludzi starszych z terenu gminy Rożan, chroniącą seniorów przed samotnością i wykluczeniem. Zapewniamy 8 godzinną ofertę usług, od poniedziałku do piątku, w dni robocze. Działalność Domu polega na realizacji podstawowych usług, mających na celu udzielenie pomocy w czynnościach dnia codziennego, podtrzymywania aktywności fizycznej oraz umysłowej. Zapewniony jest także jeden gorący posiłek dziennie. Infrastruktura ośrodka pozwala na aktywne spędzanie czasu wolnego, a także zaktywizowanie i zaangażowanie seniorów. Nasza działalność sprzyja integracji społecznej, a także nawiązywaniu więzi towarzyskich i przyjaźni.

Na podstawie decyzji wydanych przez Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Róźnie, z usług Dziennego Domu „Senior +” korzysta 15 nieaktywnych zawodowo seniorów. Zakres usług świadczonych przez placówkę obejmuje w szczególności: terapię zajęciową - aktywizację fizyczną i umysłową seniorów, zajęcia edukacyjne, kulturalne, rekreacyjne, prozdrowotne, celebrację rocznic patriotycznych i religijnych. W placówce jest także możliwość skorzystania z urządzeń do utrzymania higieny osobistej (pralka, suszarka, natrysk, prasownia) oraz miejsce do odpoczynku i relaksowania. Gorący posiłek w postaci obiadu dostarcza firma cateringowa „Kurpianka”. Odpłatność za pobyt w Dziennym Domu „Senior+” jest naliczana zgodnie z obowiązującą tabelą ustaloną w drodze Uchwały Rady Miejskiej w Róźnie (wynosi od 60 do 160 zł miesięcznie).

Seniorzy uczestniczą w grupowej gimnastyce ogólnousprawniającej oraz mają możliwość indywidualnego treningu na przyrządach i urządzeniach w sali kinezyterapii, pod opieką rehabilitantki.

Częścią każdego dnia są dla nich:

- ✚ ćwiczenia pamięci: gry i układanki logiczne, zgadywanki tematyczne, rebusy;
- ✚ zajęcia edukacyjne (pogadanki profilaktyczne (dot. zdrowia, bezpieczeństwa, współczesnych zagrożeń dla seniora), informacyjne z wybranych dziedzin kultury, sztuki, muzyki, literatury, religii);
- ✚ muzykoterapia: doskonalenie śpiewu w grupie z akompaniamentem akordeonu, słuchanie koncertów - zapraszanie wykonawców, wyjścia na koncerty, wspólne śpiewanie pieśni biesiadnych, patriotycznych i religijnych;
- ✚ zajęcia kulinarne: ćwiczenia pamięci i sprawności manualnej dłoni poprzez przygotowywanie prostych dań, deserów, pieczenie ciast itp.;
- ✚ zajęcia komputerowe oraz nauka obsługi telefonów komórkowych: zapoznawanie się z obsługą komputera i nowoczesnych smartfonów.

Wspólna modlitwa znakomicie integruje wszystkich uczestników, niweluje wszelkie nieporozumienia i konflikty. Już do tradycji przeszedł Integracyjny Bal Karnawałowy Seniorów, który przyciąga nie tylko mieszkańców gminy, ale również gości spoza naszej gminy.

Dzienny Dom „Senior+” współpracuje z :

Przedszkolem Samorządowym, Szkołą Podstawową, Zespołem Szkół, Biblioteką Publiczną, Gminnym Ośrodkiem Upowszechniania Kultury w Róźnie oraz Stowarzyszeniem Aktywnych Pań w Załuziu, realizując wspólnie projekty z pożytkiem dla wszystkich. Korzystanie z placówki przywraca podopiecznym poczucie własnej wartości, bezpieczeństwa, zaspokaja potrzebę przynależności, nawiązywania kontaktów międzyludzkich, szukania oparcia, przyjaźni, zrozumienia i szacunku w oczach innych. Daje możliwość samorealizacji,

motywuje do nauki czegoś nowego, odkrywania nowych zainteresowań i pasji. Przeciwdziała izolacji i marginalizacji ludzi starszych, poprawia jakość ich życia.

Poważnym problemem w gminie Różan, podobnie jak w całym powiecie makowskim, jest bezrobocie. Według danych PUP w Makowie Mazowieckim, na koniec grudnia 2019 r. liczba bezrobotnych w gminie Różan wynosiła 298 osób (w tym 154 kobiety), osób z prawem do zasiłku było 36 (w tym 14 kobiet), bezrobotnych do 30 roku życia było 57, w tym do 25 roku życia 32 osoby, długotrwale bezrobotnych było 123 osoby, powyżej 50 roku życia – 47 osób. Przybywa również osób bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. Część z nich wykazuje gotowość do podjęcia pracy, chętnie współpracuje z OPS, więc głównie tym osobom udzielamy pomocy i wsparcia.

Są jednak takie osoby, które wolą nie pracować, licząc wyłącznie na pomoc finansową z OPS, która rzekomo im się należy. Różnymi sposobami próbują wymusić na pracownikach OPS przyznanie takiej pomocy. Pewnym rozwiązaniem problemu bezrobocia jest stała aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych prowadzona przez OPS we współpracy z PUP w Makowie Maz. Efekty tych działań są mizerne.

W gminie Różan nie mamy jeszcze problemu bezdomności, polegającego na przebywaniu osób w pustostanach, szopach, śmietnikach, itp. W 2019 r. 1 osoba z naszej gminy przebywała w placówce „Serdeczna Dłoń”- Dom Pokrzywnica poza powiatem makowskim, ale tylko przez kilka miesięcy w okresie zimowym. Jest jednak wiele osób zamieszkujących w trudnych i bardzo trudnych warunkach lokalowych.

Tym osobom, które są zainteresowane poprawą swoich warunków lokalowych w niewielkim zakresie i deklarują własne zaangażowanie w realizację tego zadania lub osobom z zaburzeniami psychicznymi, OPS chętnie pomaga w miarę posiadanych środków i możliwości.

Sytuacja mieszkaniowa w gminie Różan ulega ciągłej poprawie. Powstają nowe budynki mieszkalne w zabudowie indywidualnej, a ogólny byt mieszkańców można określić jako dobry.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Różanie dysponuje pokaźnym budżetem, który zwiększa się każdego roku z powodu wprowadzania przez rząd nowych świadczeń obligatoryjnych. W 2015r. wydatki wynosiły 3 052 008,00 zł, a w 2019r. już 7 705 814,89 zł.

Na 2020r. zaplanowano wydatki w kwocie 7 939 332,00 zł, co stanowi ponad 25% całego budżetu gminy Różan.

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Różanie
[Podpis]
mgr Jan Szufleński

Różan, 2020-04-20